

ประสิทธิผลของมาตรการทางกฎหมายในการชดเชยแก่ผู้เสียหาย
จากการรับบริการสาธารณสุข

นฤพนธ์ ทรงพระ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์)
สาขาวิชาเอกบริหารกฎหมายการแพทย์และสาธารณสุข
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2553

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

ประสิทธิผลของมาตรการทางกฎหมายในการชดเชยแก่ผู้เสียหายจากการรับบริการสาธารณสุข

EFFECTIVENESS OF THE LEGAL MEASURES FOR INJURED PERSON'S COMPENSATION RESULTING FROM MEDICAL DAMAGES

นฤพนธ์ ทรงพระ 4937507 PHPH/M

วท.ม.(สาธารณสุขศาสตร์) สาขาวิชาเอกบริหารกฎหมายการแพทย์และสาธารณสุข

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: สุรชาติ ฌ หนองคาย, Psy.D. (MANAGEMENT), สุธี อยู่สถาพร, D.en.D.(Hons) (regims 1984), วิฑูรย์ อึ้งประพันธ์, Dr.med

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินประสิทธิผลและวิเคราะห์แนวทางพัฒนามาตรการทางกฎหมายในการชดเชยแก่ผู้เสียหายจากการรับบริการสาธารณสุขของประเทศไทย โดยการเปรียบเทียบมาตรการทางกฎหมายของประเทศไทยกับต่างประเทศ และสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เสียหาย จำนวน 17 ราย ซึ่งเคยใช้สิทธิเรียกร้องค่าเสียหายโดยการฟ้องคดีต่อศาล หรือขอรับค่าสินไหมทดแทน ตามมาตรา 11 พ.ร.บ. ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.2539 หรือขอรับเงินช่วยเหลือเบื้องต้น ตามมาตรา 41 พ.ร.บ.หลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2545

ผลการวิจัย พบว่า มาตรการทางกฎหมายของประเทศไทยกับต่างประเทศในภาพรวมมีความเหมือนกัน โดยทุกประเทศ มีกระบวนการยุติธรรมทางแพ่งเป็นมาตรการหลักในการชดเชยแก่ผู้เสียหาย แต่ประเทศฝรั่งเศส นอกจากจะมีกระบวนการยุติธรรมทางแพ่งแล้ว ยังมีการตรากฎหมายจัดตั้งกองทุนชดเชยความเสียหายจากอุบัติเหตุทางการแพทย์ขึ้น เป็นมาตรการเพิ่มเติมสำหรับผู้เสียหายสามารถเลือกใช้ในการขอรับการชดเชยค่าเสียหายได้โดยไม่ต้องฟ้องร้องดำเนินคดีทางศาล และมีการนำระบบชดเชยความเสียหายแบบไม่พิสูจน์ความรับผิดมาใช้ในการชดเชยแก่ผู้เสียหาย โดยมีวงเงินชดเชยตามความเสียหายที่ได้รับจริง และมีขอบเขตความคุ้มครองของกฎหมายครอบคลุมความเสียหายทั้งที่เกิดจากสถานพยาบาลของรัฐและเอกชน ซึ่งแตกต่างกับมาตรการชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เสียหายโดยรัฐ และมาตรการให้เงินช่วยเหลือเบื้องต้นแก่ผู้เสียหายของไทย ที่มีการจำกัดขอบเขตความคุ้มครองของกฎหมาย และมีวงเงินชดเชยจำกัด จากการสัมภาษณ์ผู้เสียหาย พบว่า การชดเชยค่าเสียหายตามกระบวนการยุติธรรมทางแพ่งของไทย และมาตรการชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เสียหายโดยรัฐ มีประสิทธิผลตามบทบัญญัติของกฎหมาย แต่ไม่เป็นที่ไปตามการรับรู้ของผู้เสียหาย และการดำเนินคดี ผู้เสียหายต้องประสบกับปัญหาอุปสรรคในเรื่องการขาดแคลนทุนทรัพย์ และการเข้าถึงพยานหลักฐานได้ยาก ส่วนมาตรการให้เงินช่วยเหลือเบื้องต้นแก่ผู้เสียหาย พบว่า มีประสิทธิผลตามบทบัญญัติของกฎหมายและเป็นไปตามการรับรู้ของผู้เสียหาย แต่มีอุปสรรคในเรื่องผู้เสียหายไม่ทราบถึงช่องทางและวิธีการใช้สิทธิเรียกร้องค่าเสียหาย

ผลการวิจัยนี้ นำไปสู่แนวความคิดการผลักดันกฎหมายว่าด้วยการชดเชยแก่ผู้เสียหายจากการรับบริการสาธารณสุข โดยให้มีการจัดตั้งกองทุนชดเชยความเสียหายขึ้น และนำระบบชดเชยความเสียหายแบบไม่พิสูจน์ความรับผิดมาใช้ เพื่อเป็นกระบวนการยุติธรรมทางเลือกในการชดเชยแก่ผู้เสียหายของประเทศไทยต่อไป

คำสำคัญ: ประสิทธิผล / มาตรการทางกฎหมาย / การชดเชยค่าเสียหาย / ความเสียหายจากการรับบริการสาธารณสุข

EFFECTIVENESS OF THE LEGAL MEASURES FOR INJURED PERSON'S COMPENSATION RESULTING FROM MEDICAL DAMAGES

NARUPON SONGPRA 4937507 PPH/M

M.Sc.(PUBLIC HEALTH) MAJOR IN MEDICAL AND PUBLIC HEALTH LAW ADMINISTRATION

THESIS ADVISORY COMMITTEE: SURACHART NA NONGKHAI, Psy.D. (MANAGEMENT), SUTHEE U-SATHAPORN, D.en.D(Hons.) (regime 1984), VITON EUNGPRABHANTH, Dr. Med.

ABSTRACT

The objective of this qualitative research was to evaluate the effectiveness and analyze guidelines to develop legal measures for compensating medically injured persons in Thailand. The approaches of the study were a comparison of legal measures in Thailand with other countries, and in-depth interviews of 17 medically injured persons who had exercised their right to compensation by bringing their cases to court or petitioning for compensation as in article 11 of Liability of State Official Law 2539 B.E. or petitioning for primary support as in article 41 of National Health Security Law 2545B.E.

The research findings were as follows:

The general legal measures of all studied countries were similar. All countries employed civil law procedures as major measures for compensation. However, the French system had formulated a law to set up a compensation fund as an additional measure for the medically injured to petition for compensation without the need to go to court. The French system enables the medically injured to seek compensation without the need to prove who caused the injury. The amount of compensation they were entitled to receive actual cost of the injury. The compensation covers both injuries caused by the governmental and non-governmental health care services. These measures are different from the practice in Thailand where the coverage and the amount of financial compensation were more limited.

The interview with the study population revealed that the measure of compensation paid by the state was legally effective but non-effective in the perception of the medically injured. In the aspect of bringing the case to court, the injured had difficulty in finding financial support for the legal expenses and accessing supportive evidence against the injurer. The measure of compensation with primary financial support was both legally effective and also effective in the perception of the injured. However there were still some barriers e.g., the injured did not have enough information about the channels and methods to exercise their right to seek compensation.

From the research findings, it is suggested that there should be a law formulated to set up a financial fund to compensate the medically injured and apply a system of compensation paid without the need to prove liability to be practiced in Thailand.

KEY WORDS: EFFECTIVENESS / LEGAL MEASURE/COMPENSATION / MEDICAL INJURY

170 pages